

Anna Kuulusa

KATUTANSSIT SUOMESSA

Hip hop – kaduille vai kouluun?

KATUTANSSIT SUOMESSA

Hip hop – kaduille vai kouluun?

Anna Elisabeth Kuulusa
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Tanssinopettajan koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Koulutusohjelma, Suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Anna Kuulusa

Opinnäytetyön nimi: Katutanssi Suomessa – Hip hop — kaduille vai kouluun?

Työn ohjaajat: Niina Susan Vahtola, Petri Hoppu

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: syksy 2015

Sivumäärä: 27 + 15

Suomessa katutansseja tarjoaa lähes 100 kaupallista tanssikoulua, studiota ja opistoa nimillä street, streetdance, katutanssi ja hip hop. Opinnäytetyöni tavoite on selvittää, minkälainen tarjonta Suomessa tällä hetkellä on ja mitä lajin harrastajat ja lajin ehdoilla elävät tanssijat ovat mieltä hip hopin tämänhetkisestä tilanteesta Suomessa. Tarvitaanko katutanssin opettamista kouluissa ja onko oikein, että urbaania lajia opetetaan peilialissa vasten lajin juuria.

Tutkimuksen aineistona olen käyttänyt omien tietojeni ja taitojeni lisäksi kyselyjä suomalaisille katutanssinopettajille ja lajin harrastajille sekä tanssikouluille, jotka tarjoavat katutanssitunteja. Lisäksi olen tarkastellut lajiin liittyviä mediajulkaisuja, haastatteluja ja kirjallisuutta.

Katutanssit ovat tulleet Yhdysvalloista Suomeen 1980-luvulla ja nykyään niitä tanssitaan kaikkialla Suomessa. Hip hop -kulttuuri toi mukanaan musiikin, graffitit, mc:t ja dj:t sekä tanssin. Hip hopista on tullut monelle suomalaiselle elämäntapa ja moni tuo sillä myös leivän pöytään. Katutanssit nimensä mukaisesti ovat lähtöisin kaduilta ja monen mielestä ne kuuluvat sinne edelleen.

Tutkimukseni taustoittaa sitä, miten katutanssit saapuivat Suomeen ja miten laji on kehittynyt vuosien varrella harrastajien keskuudessa sekä minkälaista tarjontaa koulut tarjoavat nykyään ja miten lajia voisi kehittää edelleen opettajan näkökulmasta.

Asiasanat: katutanssi, hip hop, tanssinopetus, kulttuuri

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Dance Teacher Education, Option of Show Dance

Author: Anna Kuulusa

Title of thesis: Streetdance in Finland – Hip hop - should it be taught in the streets or in schools?

Supervisor(s): Niina Susan Vahtola, Petri Hoppu

Term and year when the thesis was submitted: fall 2015

Number of pages: 27 + 15

In Finland there are almost a hundred commercial dance schools, studios and institutes that offer hip hop classes under the name streetdance or hip hop. Purpose of my thesis is to figure out what kind of classes there are in Finland at the moment and what the people who practice hip hop and live the culture think about the situation of hip hop in Finland at the moment. Do we need dance schools to offer hip hop and is it right to teach an urban style in a mirrored studio as it was born in the street and belongs there.

The data was collected with my own knowledge and experience with the help of on-line surveys for hip hop dancers and dance teachers and also for companies offering hip hop lessons. Media publications related to hip hop and books about hip hop culture have also been used as research material in this thesis.

Streetdance came from the United States to Finland in 1980s and today hip hop is danced all over Finland. Hip hop culture brought music, graffiti, mcs, djs and dance to Finland.

In this study the results show how street dance came to Finland and how it has developed through the years among the dancers and what kind of variety dance schools offer today and how the teachers could improve it.

Keywords: street dance, hip hop, teaching, culture

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
1.1	Tutkimustehtävä ja työn rakenne	8
1.2	Tutkimusmenetelmät.....	9
2	HIP HOP ILMIÖNÄ	10
2.1	Katutanssien ja hip hopin määrittelyä.....	10
2.2	Lajin historia ja vaikutteet maailmalla.....	12
2.3	Katutanssit Suomessa.....	14
3	HIP HOPIN OPETUS SUOMESSA	17
4	HIP HOP- JA KATUTANSSITAPAHTUMAT	21
5	SUOMALAISET TEKIJÄT	24
6	KATUTANSSI MEDIASSA	26
7	YHTEENVETO JA POHDINTA	27
	LÄHTEET	28
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Katutanssit ja erityisesti hip hop ovat olleet minulle tärkeä harrastus jo ala-asteikäisestä lähtien. Suomessa käytetään hip hop –musiikkiin tanssittavasta lajista useampaa eri nimitystä: katutanssi, streetdance, street ja hip hop. Opinnäytetyössäni käytän katutanssi-termiä puhuessani useammista nimikkeen alle kuuluvista alalajeista, ja hip hop-termiä tanssitunneilla opetettavasta tanssityylistä jossa tanssitaan hip hop-, rap- ja r'n'b-musiikkiin. Kiinnostukseni hip hoppia ja sen tuomaa kulttuuria kohtaan alkoi teini-ikäisenä, ja tanssituntien ohjaamisen aloitin tanssikerhossa 14-vuotiaana. Lajin suosion kasvettua Suomessa erilaiset tapahtumat ja kurssit lisääntyivät räjähdysmäisesti ja tanssiminen sekä siinä kehittyminen alkoivat viedä enemmän aikaani ja rahaani. Jos halusi todella kehittyä, täytyi matkustaa toisille paikkakunnille kursseille sekä osallistua tapahtumiin, jotta pysyi ajan tasalla Suomen skenessä eli hip hop yhteisössä. Oma kiinnostukseni pääsi tuolloin hetkellisesti hieman lopahtamaan. Nykyään arvostukseni lajia ja sen tekijöitä kohtaan on valtava ja koen toimivani innostajana nuorille ja erityisesti vähän vanhemmille tanssijoille, jotka vasta tutustuvat lajiin ja haluavat mahdollisesti viedä taitojaan sekä tietämystään pidemmälle kuin harrastustasolle. Vaikka en itse enää vaikuta aktiivisesti katutanssipiireissä, koin tarvetta tehdä tutkimusta lajin tämänhetkisestä tilanteesta Suomessa. Tanssinopettajakoulutuksessani yksi pääaineistani on katutanssi. Lajin nykytilanteeseen liittyvä ristiriita opetuksen aitouden ja pedagogiikan kanssa on mielestäni kiinnostava. Ristiriita liittyy siihen, että katutanssit ovat syntyneet nimensä mukaisesti kaduilla, mutta nykyään niitä opetetaan jopa korkeakouluissa. Lajin pioneerit eivät ole useinkaan käyneet minkäänlaista opettajakoulutusta, mutta lajit menevät jatkuvasti eteenpäin heidän opettamana.

Tutkimuskysymykseni on selvittää miten katutanssien ja nimenomaan hip hopin opetus on lisääntynyt Suomen tanssikouluissa lajin rantauduttua Suomeen. Tarkastelen myös sitä, miten hip hopin opetus sekä lajiin liittyvä kulttuuri ovat muuttuneet Suomessa vuosien varrella.

Katutanssit ilmestyivät tanssikoulujen lukujärjestyksiin Suomessa 1980-luvulla ja ovat sen jälkeen käyneet läpi paljon erilaisia vaiheita sekä muutoksia. Hip hop tanssina ja kulttuurina on siis edelleen suhteellisen tuore ilmiö Suomessa eikä siitä ole juuri kirjoitettu maassamme. Tutkimusaineistonani olen käyttänyt hip hopin ja sen kulttuurin muodostumisen osalta australialaisen Tony Mitchellin (1998) tutkimusta hip hop-kulttuurista. Suomalaisen hip hopin tarkasteluun käytin Isomursun ja Tuitun (2005) Breikkaus on mun elämäntapa -kirjaa. Katutanssien ja hip hopin tarkasteluun

Suomessa käytin lähdemateriaalina alan tekijöiden välisiä keskusteluita sosiaalisessa mediassa sekä omaa tietoperustaani, joka perustuu 14 vuoden opetuskokemukseen lajin parissa. Lisäksi kokosin suomalaisille tanssikouluille, tanssinopettajille ja tanssijoille lähetettyjen sähköisten kyselyiden avulla mielipiteitä lajin tämänhetkisestä tilanteesta sekä tulevaisuudennäkymistä Suomessa.

1.1 Tutkimustehtävä ja työn rakenne

Työn lähtökohtana toimivat ristiriidat lajin autenttisuuden ja kaupallisuuden välillä. Olen opettanut hip hoppia yli 10 vuoden ajan Tampereella ja olen itse ollut usein ristiriidassa lajin aitouden ja kaupallisuuden välillä. Tutkimukseni avulla halusin selkeyttää omaa käsitystäni hip hopista sekä sitä, miten muut tanssinopettajat ja -harrastajat näkevät nämä ristiriidat ja koota yhteenvedon, joka voisi auttaa kehittämään pätevää opetusta katutanssilajeissa. Katutanssiskenen ulkopuolisilla ihmisillä voi olla hatara käsitys lajista, vaikka he uppoutuvatkin siihen viikoittain jopa tietämättään. Halusin myös miettiä, miten lajeihin ja kulttuuriin liittyvää tietoisuutta tanssin harrastajien keskuudessa voisi lisätä ja kannustaa kiinnostuneita etsimään lisää tietoa lajista. Katutanssilajit eivät tule katoamaan Suomesta vaan tanssijat luovat paraikaa uutta ja pysyvää skeneä Suomeen. Koen tärkeäksi asiaksi yhdistää ammattilaiset ja harrastajat ja tuoda näkökulmia molemmilta osapuolilta hip hopin opetuskeskusteluun.

Tutkimuksessani käyn ensin läpi katutanssien historiaa Yhdysvalloissa ja Suomessa sekä yritän määritellä hip hoppia ja katutansseja termeinä. Käsittelen myös omien kokemuksieni ja haastattelujen pohjalta sitä mitä lajit ovat nykyään. Seuraavaksi teen katsauksen hip hopin opetukseen ja opetustarjontaan Suomessa. Tämän jälkeen käyn läpi kotimaisia katutanssitapahtumia ja kilpailuja, sekä muita tilaisuuksia joissa katutanssit ovat näkyvillä. Käsittelen myös sitä, miten katutanssit ovat edustettuina suomalaisessa mediassa. Lisäksi olen koonnut Finnish Underground Dance Community –sivun julkaisun pohjalta listan Suomessa katutanssien leviämiseen vahvasti vaikuttaneista henkilöistä sekä henkilöistä, jotka tällä hetkellä vaikuttavat suomalaiseen katutanssiskeneeseen.

Viimeiseksi yritän koota yhteenvedon hip hopin opettamisesta ja opetuskokemuksista, vaikka näkemyksiä lajista on yhtä paljon kuin vaikuttajakin.

1.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksessa selvitetään suomalaisten tanssikoulujen hip hop-opetuksen tarjontaa eri paikkakunnilla ja sitä, kuinka kysyntä on kehittynyt vuosien varrella. Teettämäni kyselyn pohjalta sain erilaisia näkemyksiä tanssinopettajilta ja harrastajilta lajin tämänhetkisestä tilanteesta ja mielipiteitä siitä, mitä hip hopin opettajalta vaaditaan, odotetaan ja toivotaan ammatissaan.

Suunnitellessani tutkimusta lähdin liikkeelle omista kokemuksistani hip hopin opettajana ja pitkään lajia harrastaneena tanssijana. Toivon tämän työn olevan hyödyksi niin katutansseista kiinnostuneille kuin ammattiin valmistuneille tanssinopettajille ja itseoppineille ohjaajillekin. Katutanssien opetus on mielestäni yhdistelmä pedagogiikkaa, kulttuuria, omaa persoonaa ja tietoa lajista. En ole löytänyt suomalaisten kirjoittamaa virallista tietoa hip hop -tanssista ja sen opettamisesta, joten olen soveltanut työssäni break-tanssista kirjoitettuja tekstejä, suomalaisten katutanssijoiden keskusteluja, omia kokemuksiani sekä hip hop-kulttuurista kertovaa kirjallisuutta, jotka on lueteltu lähdehakemistossa. Isomursu & Tuitun (2005, s 11) mukaan breikkaukseen liittyvä tieto on levinnyt lähinnä suullisina kertomuksina, joita on toistettu kirjoissa, verkkosivuilla, elokuvissa ja videoilla. Heidän mukaansa monet tanssin pioneereista ovat hyvissä sielun ja ruumiin voimissa ja kulkevat maailmalla opettamassa työpajoissa. Tämän ansiosta monella b-boylla on ollut mahdollisuus tavata esikuviaan ja kuulla tapahtumista heiltä. Sama pätee mielestäni myös muihin katu-tanssilajeihin, hip hop mukaan lukien.

2 HIP HOP ILMIÖNÄ

Hip hop on monelle suomalaiselle nuorelle paljon enemmän kuin pelkkä liikuntaharrastus. Varsinkin 1980–1990-luvuilla syntyneille tanssijoille hip hop -tanssi ja -kulttuuri ovat lähellä sydäntä sillä, he ovat eläneet hip hopin ensimmäistä aaltoa. Hip hop-yhteisöön kuuluu tanssijoiden lisäksi myös muita jäseniä, jotka ovat mukana hip hop-kulttuurissa hip hopin muiden elementtien kautta. Tätä eri hip hop-elementtien ryhmää kutsutaan myös skeneksi, jossa varsinkin nuorten on helppo olla ja löytää paikkansa. Suomessa kulttuuri on vielä nuori.

Luvussa 2.1 määritellään katutanssia ja hip hoppia käsitteinä ja lajien ominaispiirteitä. Luvussa 2.2 käsitellään katutanssien ja hip hopin historiaa, lajien syntymaassa, Yhdysvalloissa. Tämän jälkeen luvussa 2.3 tarkastellaan, miten katutanssit ja hip hop saapuivat Suomeen ja mitä lajit ovat Suomessa.

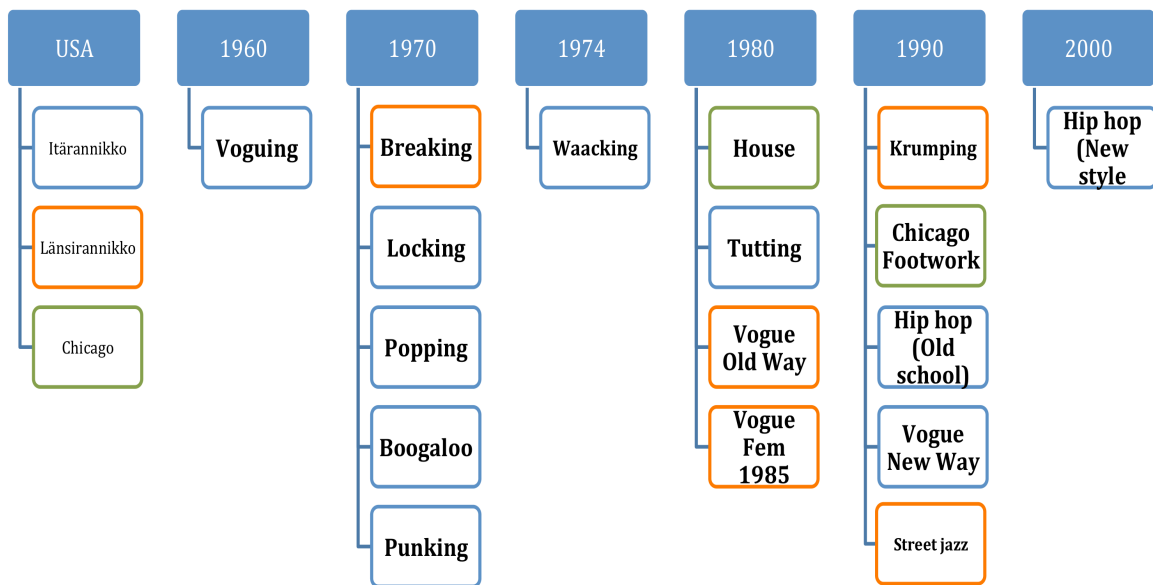
2.1 Katutanssien ja hip hopin määrittelyä

Hip hop -tanssin voisi määritellä hip hop –musiikkiin tansittavana tanssilajina, jossa yhdistyy eri katutanssityylejä (History of hip hop dance 2015, viitattu 15.10.2015). Katutanssi –nimitys pitää sisällään useita eri alalajeja, joita yhdistää niiden kehittyminen kaduilla tai klubeilla. Katutanssit ovat niin kutsuttuja ”**social dance**” lajeja. Näissä lajeissa otetaan kontaktia toisiin tanssijoihin. Esimerkkejä lajeista, joilla on vahvat perinteet ja musiikkityyli, johon lajia tanssitaan, ovat esimerkiksi **breaking, locking, popping, house, waacking** ja **voguing** (Hip Hop Unite 2012, viitattu 15.10.2015). Katutanssien kehitys on kuvattu karkeasti tekemälläni aikajanalla (katso kuva 1). Omana lajina hip hop on haastavampi määritellä. Laji sisältää liikkeellisesti yhdistelmiä useista tyylillä olevista alalajeista. Suomessa ja ulkomailla tunnetaan myös nimitys **street dance**, josta nimitys ”katutanssi” onkin suora käänös. Yhdysvalloissa nimitys street dance tarkoittaa samaa kuin mitä Suomessa ymmärretään käsitteellä hip hop. Hip Hop Unite (2012) määrittelee street dancen useiden eri hip hop genren tyylien fuusioksi. Hip hop on yhdistelmä eri katutanssilajeja, ja se on ottanut vaikutteita lähes kaikista vanhemmista tanssilajeista, mutta tanssija itse määrittää lajia omalla tyylillään. Oma mielikuvani on, että street dancen alle kuuluvat kaikki katutanssilajit eikä pelkästään hip hop.

Hip hopia voidaan tanssia kaikissa tasoissa. Akrobatia, pienet ja isot liikkeet, **wavet** eli aaltomaiset tai matomaiset liikkeet ja **popit** eli terävät pysähdykset, joissa jännitetään lihaksia, voivat kaikki olla osa tanssia. Alun perin hip hop on nähty maskuliinisena tanssityylinä, jossa tehdään isoja liikkeitä, joustetaan polvista ja jossa tanssija on täynnä asennetta. **Old school hip hop**-tyyleihin kuuluu Hip Hop Uniten (2012) mukaan locking, popping ja breaking eli b-boying. Kaikki nämä ovat lajeja, jotka yhdistävät improvisoituja askeleita ja kaduilla sekä klubeilla nähtyjä liikkeitä. Myöhemmin näitä tyylejä yhdistelemällä kehittyi **new style hip hop**, jossa liikkeet muuttuivat pehmeämpään ja tarkempaan suuntaan ja eri musiikkityylejä alettiin käyttää enemmän. Näin ollen rytmivaihdoksista ja musiikin hyödyntämisestä tuli entistä tärkeämpää. New style hip hopissa keho on kokonaisvaltaisesti mukana, ja nykyään vaikutteita näkyy jopa nykytanssista. Musiikkivideot tarjosivat uusia liikkeitä, jotka olivat alkuun yksinkertaisia ja jotka kuka tahansa pystyi opettelemaan. Yksi tunnetuimmista liikkeistä maailmalla on varmaankin MC Hammerin musiikkivideolta ”Can’t touch this” tuttu ”hammer”-liike, joka levisi maailmanlaajuisesti ja jota sekoitettiin tanssilajiin kuin lajiin.

Hip hoppiin kuuluu myös paljon jalkatyöskentelyä eli **footworkia**, erilaisia **stepsejä** eli askelkuvioita ja **glideja**, joissa liu’utaan lattiaa pitkin kevyen näköisesti. Hip hopissa on paljon nimettyjä perusliikkeitä. Lattialla alatasossa tanssija voi tehdä break-liikkeitä, liukuja, käyttää painoa käsien tai pään varassa ja tehdä akrobatiaa. Koreografioissa käytetään paljon käsikombinaatioita, jotka ovat saaneet vaikutteita muun muassa lockingista, poppingista ja **tuttingista**. **Freestyle hip hopissa** kaikki liike on improvisoitua, ja riippuu täysin tanssijan omasta tyylistä, miltä hip hop näyttää. Hyvälle tanssijalle olennaisia asioita on **groove**, jossa tanssija liikkuu musiikin tahdissa hyödyntäen musiikin iskuja sekä omaa kehoaan, ja **flow**, eli oma läsnäolo, olotila joka välittyy myös muille tanssijoille tai katsojille. Tanssijoiden taustoista riippuu paljon, mitä he hip hoppiin sisällyttävät, toiset saattavat pyöriä piruetteja ja hyppiä, toiset rytmittävät liikkeitä kehollaan ja ilmeillään.

Hip hop on sekä taidetta, urheilua että kulttuuria. Hip hop voi olla taidetta, mutta laji on myös todella fyysinen, varsinkin battleissa, joissa tanssijat mittelevät keskenään taidoistaan ringissä vuorotellen kuitenkin koskematta toisiinsa. Hip hop voidaan lukea myös urheiluksi fyysisyytensä puolesta. Toisille se on vain yhtä näistä, toisille se merkitsee kaikkea näitä. Hip hop antaa mahdollisuuden ilmaista itseään tanssin (tai jonkun muun elementin) avulla, ja se antaa meille ihmisille luvan olla täysin oma itsemme tai tarvittaessa paeta luodun egon taakse, ilman että sitä tulisi tuomita. Hip hop on mahdollisuus.

Kuva 1: Katutanssien kehitys USA:ssa aikajanalla

2.2 Lajin historia ja vaikutteet maailmalla

Hip hop ymmärretään laajimmillaan kulttuurina, joka syntyi afroamerikkalaisten nuorten keskuudessa 1970-luvulla Etelä-Bronxissa Yhdysvalloissa (The Emergence of Hip Hop 2015, viitattu 18-10.2015). Hip Hop Uniten (2012) mukaan myös latalalaisamerikkalaisnuoret ovat vaikuttaneet hip hop-kulttuurin syntyyn. Katutanssit ovat lähtöisin Yhdysvaltojen itä- ja länsirannikoilta. Locking ja popping syntyivät Kalifornian lämmössä lännessä, kun taas breaking New Yorkissa. Hip hop tanssilajina lähti kehittymään Bronxissa breakingista. **B-boying** eli breaking on yksi hip hopin neljästä elementistä yhdessä dj:ing (disc jockey), mc:ing (master of ceremony) ja graffitin kanssa. Koska hip hop on käsitteenä hyvin laaja niin kulttuurina kuin tanssilajinakin, se aiheuttaa paljon keskustelua: positiivista ja kritisoivaa. Laji lähti hiljalleen kehittymään Bronxin kaduilla, joilla paikalliset tanssijengit eli crew'tittelivät taidoistaan breakbattleissa. Crew't tanssivat kaduilla **blockparty**issa eli korttelibileissä tai klubeilla vastakkain ja dj soitti tanssijoille instrumentaalisia kohtia kappaleista eli **breakseja**. Breaksien aikana tanssijat tulivat vuorotellen ringin keskelle näyttämään taitonsa ja yrittivät lyödä vastustajansa taitavammilla ja omaperäisemmillä tanssiliikkeillä. Ennen 1980-lukua ei graffitin, breikin ja rapin kolmiyhdydestä käytetty nimeä hip hop, mut-

ta vuosina 1983–84 nimitystä hip hop hyödynnettiin jo koko mediassa. (Isomursu & Tuittu 2005, 20.) Tanssijoille tärkeää oli omintakeinen tyyli ja niinpä tanssijat keksivät kilvan uusia liikkeitä. Liikkeet saivat usein nimen keksijänsä mukaan. Varsinkin lockingissa useat perusliikkeet ovat saaneet nimensä juuri kehittäjänsä mukaan, kuten koko laji on nimetty keksijänsä Don Campbellin mukaan. Alun perin lockingia kutsuttiin Campbellockingiksi. (Hip Hop Unite 2012, viitattu 15.10.2015). Tanssi kehittyi huimaa vauhtia, kun nuoret tanssijat haastoivat vanhempia uusilla entistä taitavammilla liikkeillä ja yhdistelmillä. Musiikista tuli myös jatkuvasti tärkeämpi tekijä. BATTLEissa tanssijat tunnistivat lähes kaikki kappaleet ja käyttivät sitä edukseen tekemällä liikkeitä kappaleiden erilaisiin instrumentaaliin ja taukoihin. Ilmiö syntyi kaduilla, mutta pian se huomattiin myös mediassa ja hip hop musiikin kaupallistuminen toi myös tanssijoille uusia mahdollisuuksia. Hip hop musiikki levisi nopeasti myyntilistoille ja dominoi myös tänä päivänä billboard-listoja. Musiikkia alettiin käyttämään mainoksissa, sekä itse kappaleissa tuotiin esille brändejä, jotka olivat hip hoppersien käytössä, esimerkkinä RUN D.M.C:n ”My Adidas” vuonna 1986. RUN D.M.C:n ”Its’ like that” -hitti äänitettiin jo vuonna 1983, mutta uusi versio Jason Nevinsin kanssa räjäytti pankin 1997 musiikkivideolla. Videosta lähti uusi break-aalto liikkeelle ympäri maailmaa, kun se pyöri Music Televisionilla. Myös useat muut artistit ovat käyttäneet breikkareita sekä muita katutanssijoita musiikkivideoillaan. (Isomursu & Tuittu 2005, 28).

Kaduilla käytettiin periaatetta ”each one, teach one”. Tanssijat jakoivat tietotaitoaan ja useat vanhemmat tanssijat pyrkivät näyttämään nuorille, miten tanssin avulla on mahdollisuus parempaan elämään. Liikkeet lähtivät pian leviämään eteenpäin New Yorkin kaupallisiin tanssikouluihin, joiden tanssitunneilla otettiin vaikutteita kaduilta ja yhdisteltiin liikkeitä perinteiseen jazziin, silloin syntyivät lajit, joita kutsutaan muun muassa nimillä funk ja streetjazz. Monissa kouluissa alettiin myös mainostaa hip hop-tunteja, jotka olivat monesti yhdistelmiä jazzista ja katutansseista. Tietoisuus hip hopista tanssina ja kulttuurina lähti leviämään myös kaupallisten koulujen kautta (History of hip hop dance 2015, viitattu 15.10.2015). Tanssijat ovat aina olleet aktiivisia selvittämään asioita, varsinkin kun ovat löytäneet jotakin uutta ja kiinnostavaa. Musiikkitelevisio jakoi makupaloja uusien hip hop artistien kautta ja musiikkivideoilla vilahti tanssijoita tekemässä uudenlaisia liikkeitä.

2.3 Katutanssit Suomessa

Suomeen katutanssit ja hip hop rantautuivat 1980-luvulla. Breaking tuli lajeista ensimmäisenä ja puhtaimpana nuorten tietoisuuteen. Opetus Suomessa alkoi vuonna 1984, ja breikki tuli selkeästi vahvimpana hip hopin neljästä elementistä nuorisolle. Breakin kautta hip hop-kulttuuri tuli tutuksi nuorille, tosin monet siirtyivät pian harrastamaan muita elementtejä huomattessaan ne itselleen sopivimmaksi. (Isomursu & Tuittu 2005, 22). Hip hop-tanssi ilmestyi yhdessä lockingin ja poppingin kanssa Suomeen ja yksi ensimmäisistä tuntiopettajista oli vuonna 1984 Charles E. Salter Aira Samulinin tanssikoulussa Helsingissä. Aira Samulinin tanssikoulu tarjosi katutanssitunteja ja siellä opetti myös muun muassa Russell Adamson, joka myöhemmin siirtyi Tampereelle Elwa Molinin tanssikouluun tuntiopettajaksi. Näihin aikoihin katutanssitunteja tunnettiin Suomessa myös nimillä raggamuffin ja streetjazz. (Facebook-julkaisu 2013, viitattu 20.5.2014). 1990-luvun alussa Suomessa hip hopin kehitykseen vaikutti vahvasti myös break-skenessä vaikuttanut jyväskyläläinen Mikko Ahlgren, joka hallitsi myös paljon muita tanssilajeja. (Jansson 2013, viitattu 17.10.2015). Silloin ei vielä ollut Youtubea eikä internetiä, josta kaivaa tietoa, ja niinpä informaatio levisi täysin kuulopuheiden avulla, kun joku oli käynyt ulkomailla ja osasi kertoa, mitä suuressa maailmassa tehdään. 1990-luvulla break-kulttuuri katosi maan alle muutamien vuosien ajaksi. Laji ei ollut enää niin vetovoimainen ja monen harrastajan yllätti varmasti sen haastavuus. Nuoret, jotka olivat innostuneet hip hop-kulttuurista, olivat ikääntyneet, ja kulttuurin kaikkia elementtejä ei katsottu hyvällä, mikä sai mielenkiinnon siirtymään muualle. (Isomursu & Tuittu 2005, 25). Hip hop tanssilajina lähti kuitenkin leviämään vauhdikkaasti. Ensin tanssittiin pääkaupunkiseudulla ja hiljalleen myös muissa suuremmissa kaupungeissa. Hip hop-musiikki teki valtavaa nousua maailmalla ja myös tanssitunneilla siirryttiin 1990-luvun discopopista hieman raskaampaan hip hop- ja rap -musiikkiin. Minun ja ystäväni ensikosketus tanssiin tuli vuonna 1998. Kyseessä ei varsinaisesti ollut hip hop lajina tai musiikkina, mutta monelle kipinä syttyi, ja halusimme löytää lisää tietoa tästä uudesta kulttuurista. Hip hop -musiikki tuli tutuksi radiosta, ja sitä nauhoitettiin c-kaseteille treenimusiikiksi. Vaatteet olivat myös yksi suuri ja tärkeä osa hip hop-kulttuuria. Pukeuduimme esimerkiksi Mic Macin lökäpöksyihin, Kangolin hattuihin ja Adidaksen superstareihin. Vaatteet rantautuivat Suomeen muita maita myöhemmin, mutta ne yhdistivät pian joukon nuoria, jotka olivat jotenkin osana tätä uutta kulttuuria nimeltä hip hop. Katutanssijat Suomessa ovat hiljalleen saaneet lisää tietoa hip hopista ja lähteneet matkustelemaan enemmän tiedon perässä. Tanssijoiden keskuudessa kansainväliset kilpailut ja tapahtumat ovat olleet merkittäviä lajin kehitykselle kotimaassa.

2000-luvulla lähes kaikissa tanssikouluista Suomessa on hip hop-tunteja ja suomalaiset tanssinopettajat tuovat ulkomailta vierailevia opettajia pitämään tanssikursseja. Vierailevat opettajat (mm. Link, Brian Green, Damon Frost, Bruce Ykanj) ovat tuoneet lajien historiaa suoraan tanssijoille sieltä, missä lajit ovat lähtöisin ja kehittyneet. Tanssitietous katutansseista on näin levinnyt Suomessa valtavaa tahtia. Tieto myös lisää tuskaa, ja katutansseissa on ollut havaittavissa luokitelua ja arvostelua, varsinkin asioiden aitoudesta. Useat suomalaiset opettajat matkustavat säännöllisesti ulkomaille hakemaan uusia tuulia merten takaa. Ruotsissa on oltu myös aimo harppaus edellä hip hopissa. 2005 järjestettiin ensimmäinen SADE-katutanssitapahtuma Helsingin Gloriasa, ja siellä nähtiin hip hop-battleja. Useille tanssijoille nämä olivat ensimmäiset hip hop -battlet Suomessa. Tanssitapahtumat alkoivat liikuttaa tanssijoita Suomessa, ja viikonloput täytyivät erilaisista kilpailuista ja katselmuksista eri kaupungeissa. Nämä tapahtumat ovat edelleen hyvin tärkeä osa hip hop -kulttuuria, sillä ne tuovat tanssijat yhteen ja antavat mahdollisuuden tanssijoille tuoda omaa osaamista muiden nähtäville. Tanssijoiden määrä Suomessa kasvaa jatkuvasti. Helsingissä on edelleen vilkkainta, ja siellä on paljon opettajia, jotka puskevat jo katutanssien saapuessa Suomeen tietoa ihmisille, niin tanssikouluissa, kisahallilla kuin kaduillakin.

Nykyään lajien kirjo on entistä suurempi. Alalajeille on omat tanssitunnit, ja opettajat ovat entistä tietoisempia siitä, mitä opetetaan ja miten. Lajeja syntyy myös jatkuvasti lisää, ja myös Suomessa on syntynyt uusia katutanssilajeja. Helsinkiläisen tanssikoulun Dance.fi:n perustaja ja tanssija Topi Tateishi kehitti lajin nimeltä Sieva. Breikkiä ja muita katutansseja aikaisemmin tanssinut Topi loi lajin, joka oli hyvin erilainen verrattuna muihin katutanssilajeihin. Sievan liike on pehmeää ja soljuvaa, mikä näkyy käsien liikkeissä, ja tekemisessä on rauha verrattuna moniin aggressiivisiin katutanssilajeihin kuten breikkiin ja krumppiin. (Jansson 2014, viitattu 17.10.2015). Tarjonta hip hop -tunneissa tanssikouluissa on kasvanut räjähdysmäisesti, mutta jossakin määrin laatu on ehkä heikentynyt. Internet, Youtube, ja tv-ohjelmat sekä mainokset pursuavat hip hopia ja muita katutanssilajeja. Kun lajeista on levinnyt enemmän tietoa koko kansalle, on ihmisten myös helpompi ottaa asioita omakseen ja opettaa hyvillä mielin televisiosta oppimaansa, ilman että tietävät sen enempää lajista tai historiasta. Nuoret tanssijat Suomessa ovat äärimmäisen aktiivisia ja tiedonjanoisia, ja heihin tulee panostaa. Myös vanhempi ikäpolvi, he jotka ovat joko syntyneet 1980-luvulla tai eläneet hip hopin syntykaudella, ovat innostuneet hip hopin tarjoamasta liikkumisen vapaudesta ja pienestä kapinan mahdollisuudesta liikkeen ja musiikin avulla nyt 2000-luvulla. Tässä opettajilla on vastuullinen tehtävä opastaa oikein niitä, jotka löytävät hip hopista elämäntavan. Opettajilla on myös haastava tehtävä ymmärtää, että joillekin oppilaille riittää tunti viikossa

uppoutua hip hopin maailmaan ja muuten se on samantekevää. Opettajien tehtävänä on inspiroida, luoda ja tuoda elämyksiä.

3 HIP HOPIN OPETUS SUOMESSA

Suomessa hip hopin opetus (eri nimillä) alkoi 1984 Helsingissä Aira Samulinin tanssikoulussa. Lähivuosina laji levisi Suomen suurimpiin kaupunkeihin ja tällä hetkellä lajia voi harrastaa useilla eri paikkakunnilla Suomessa, ja opetustarjonnan lisäksi moni harrastaa lajia itsenäisesti ilman opetusta. Suomessa on tällä hetkellä vain yksi tanssikoulu, joka keskittyy pelkästään katutanssien opetukseen: helsinkiläinen Saiffa. Tämän lisäksi myös helsinkiläinen Dance.fi on painottunut pääasiassa katutanssilajeihin. Näissä kouluissa opettajina toimii tasapuolisesti miehiä ja naisia, kun taas useissa muissa kaupallisissa tanssikouluissa tuntiopettajina on suurin osa naisia. (Opettajaesittely 2015, viitattu 13.11.2015).

Suomessa hip hopin opetusta tarjoavat kaupalliset tanssikoulut, taiteen perusopetusta antavat tanssikoulut, ala-asteiden tanssikerhot, liikuntakeskukset, kansalaisopistot, erilaiset yhdistykset sekä yksityishenkilöt. Mikään yllä olevista paikoista ei välttämättä takaa lajin autenttisuutta, sillä eri opetuspaikoissa painotetaan eri asioita. Yhdessä tanssikoulussa tärkeintä voi olla oman kunnan ylläpito, toisessa tutustuminen lajin historiaan ja kolmannessa yhteenkuuluvuus. Suomessa katutansseja tarjoavat tanssikoulut on lueteltu liitteessä 3. Liitteen tiedot on kerätty Finnish Dance Organization (2015) kotisivuilta.

Tässä luvussa tutkin lähettämieni kyselyiden tuloksia. Kyselyiden pohjalta tutkin, miten laji on lähtenyt kasvamaan ja kehittymään Suomessa, mikä on tällä hetkellä suosituinta katutansseissa ja miltä tulevaisuus näyttää katutanssin opettajien osalta. Yritän myös pohtia, mitä lajin opettajien tulisi ottaa opetuksessaan huomioon, jotta opetuksen laatua saisi parannettua ja tätä kautta myös lajin suosiota kasvatettua.

4.1. Yritysten ja opistojen opetustarjonta

Lähetin yhteensä neljääntoista eri tanssikouluun ja opistoon tutkimukseeni liittyvän kyselyn. Valitsin kyselyyn koulut ja opistot, joiden tiesin tarjoavan hip hopin opetusta jo useamman vuoden ajan Suomessa ja jotka näkyvät tanssikilpailuissa ja tanssipireissä aktiivisesti. Kyselyyni vastasi näistä 5 koulua ja opistoa eri puolilta Suomea. Lisäksi lähetin kyselyn yli kolmellekymmenelle tanssijalle ja tanssinopettajalle, joista vastasi viisi tanssijaa ja tanssinopettajaa. Vastauksia tä-

mänpäiväiseen tilanteeseen sain kyselyille lähettämieni tanssikoulujen ja opistojen sekä tanssijoiden vastausten sekä tanssikoulujen nettisivujen avulla.

Kahdessa vastanneessa koulussa hip hopin opetus on alkanut jo 1990-luvulla, kolmessa 2000-luvulla. 1990-luvulla perustetuissa kouluissa oli ensin tarjolla vain kaksi viikkotuntia hip hopia, ja tunnit oli suunnattu yli 13- ja yli 15- vuotiaille. 2000-luvulla perustetuissa kouluissa hip hop -tunteja oli heti alusta alkaen yli 7-vuotiaille ja siitä ylöspäin. Nykyään tarjolla on hip hoppia jo 3-vuotiaista ylöspäin lähes kaikissa kouluissa. Kaikissa vastanneissa tanssikouluissa on tarjolla myös muiden tanssilajien opetusta. Ensimmäisinä opetusvuosina tanssikouluissa Etelä-Suomessa on ollut tarjolla vain muutamia hip hop -tunteja. 2000-luvun lopulla perustetuissa kouluissa hip hopia ja muita katutansseja on tarjottu koulun koosta riippuen jopa 20 tuntia viikossa heti lajin saavuttua kaupunkiin. Nykyään tanssikoulut tarjoavat 15–76 hip hop ja katutanssituntia viikossa, alkeistasosta edistyneisiin, sekä avoimia tunteja, jonne ovat tervetulleita aloittelijat sekä pidempään tanssineet. Kaikilla tunneilla ei ole ikärajaa, vaan näille avoimille tunnille ovat tervetulleita sekä lapset että aikuiset.

Tanssikouluissa on tällä hetkellä jaoteltu opetus ikäluokkiin 3-vuotiaista lähtien, niin että yleensä oppilailla on kahden tai kolmen vuoden ikäero ryhmässä. Yhdessä kouluista hip hop-tunnit on määritelty 8–12-vuotiaille, lisäksi aikuisille on yleensä joko yli 18-vuotiaiden tai yli 20-vuotiaiden ryhmät, yläikärajaa ei ole määritelty. Lapsilla ja nuorilla on tunteja jaettu alkeet- ja jatkotason ryhmiin, lisäksi neljästä tanssikoulussa on edistyneet-taso pidempään tanssineille. Kaikissa kouluissa järjestetään myös kilpailu- tai erityiskoulutusohjelmaa hip hop -tanssijoille.

Alun perin hip hop –nimikkeen alle menivät kaikki katutanssilajit. Tanssikoulujen lukujärjestyksissä on nykyään katutanssitunteja seuraavilla nimillä: street dance, street jazz, break, commercial dance, locking, popping, voguing, street styles, streetboys, house, lyrical hip hop, girls hip hop, dancehall fuusio, happy hour ja freaky friday.

Kaikissa tanssikouluissa hip hop-tunneille ovat tervetulleita sekä tytöt että pojat. Yhdessä kyselyyn vastanneessa tanssikoulussa on tarjolla pojille omia hip hop-tunteja, ja toinen tanssikoulu on kertonut poikien määrän lisääntyneet huomasti viime vuosina harrastuksen parissa.

4.2. Opettajat ja ohjaajat

Vastanneiden tanssikoulujen katutanssi-opettajien ja -ohjaajien määrä vaihteli viidestä kahdeksaentoista. Keskimäärin tanssikouluissa opettaa yhdeksän hip hop- tai katutanssi-ohjaajaa. Neljässä viidestä tanssikoulusta opettaa edelleen sama tai samat opettajat hip hopia tai katutansseja kuin lajin alkaessa tanssikoulussa. Osa opettajista ja ohjaajista pitää tanssitunteja päätyökseen, useassa tanssikoulussa moni opettaja ja ohjaaja pitää tanssitunteja joko toisen työn tai opiskelujen ohella. Kaikki katutanssit lajeina kehittyvät nopeaa tahtia edelleen, ja kyselyyn vastanneet olivat kaikki sitä mieltä, että katutanssiopettajien on erityisen tärkeää kouluttaa itseään tanssijoina jatkuvasti. Parhaana koulutuksena vastanneet pitivät matkustelua ja vierailemista eri maiden tanssitapahtumissa ja tanssimista eri opettajien workshoppeissa. Suurin osa katutanssien opettajista on edelleen itse aktiivisia esiintyjiä ja kilpailijoita, mikä tuo haastetta opetuksen pysyvyydelle ja omalla tavallaan sen kehitykselle, sillä useat opettajat matkustelevat paljon ja saattavat opettaa hyvin epäsäännöllisesti, mikä kehittää heitä itseään tanssijoina, muttei välttämättä opettajina. Siksi katutansseissa pidetäänkin erityisen tärkeänä oppilaan omaa aktiivista harjoittelua, mikäli oppilaalla on kiinnostusta kehittyä omassa lajissaan. Sama pätee varmasti kaikkiin tanssilajeihin.

Hip hopin ja muiden katutanssien tunneille päädytään yleensä ensisijaisesti musiikin kautta. Ensin tulee kiinnostus hip hop-musiikkiin, sitten tanssiin ja sen kautta mahdollisesti koko hip hop - kulttuuriin. Tässä tärkeäksi muodostuu opettajan tiedot ja kyky jakaa informaatioita lajin historiaa tanssijoille. Tanssitunneille tullaan usein oppimaan koreografioita, mutta opettajan tulee löytää oikeat keinot tuoda lajille ominaista improvisaatiota tanssijoille tutuksi, ja lähes kaikki kyselyyn vastanneista pitivät ehdottoman tärkeänä ohjaajan kannustusta esiintymiseen ja oppilaan oman tyylin löytämiseen.

4.3. Oppilaat

Tanssikouluissa ja opistoissa käy tanssioppilaita 3-vuotiaista aikuisiin. Tarjonta aikuisille on kasvanut viime vuosina, ja kysyntä sekä tarjonta kohtaavat kaikissa kyselyyn osallistuneista tanssikouluissa. Valtaosa harrastajista on edelleen naisia, mutta poikien ja miesten kiinnostus tanssiharrastusta kohtaan kasvaa jatkuvasti, ja pojille sekä miehille on tarjolla omia tanssitunteja. Miehet ovat oppilaina selkeässä vähemmistössä tanssikouluissa ja opistoissa, mutta katutanssien opettajina ja ohjaajina, varsinkin pääkaupunkiseudulla, miehiä on jo huomattavasti enemmän.

Olen ohjannut itse vain miehille suunnattuja hip hop- ja katutanssitunteja tanssistudiollamme sekä pitänyt yksityistunteja polttarituntien muodossa. Lisäksi olen opettanut ala-asteilla, yläasteilla ja

lukiossa poikien liikuntaryhmiä. Lajin fyysisyys, musiikin tahtiin liikkuminen ja tietynlainen rentous on yllättänyt liikuntaryhmät positiivisesti, ja yleisen palautteen pohjalta kokemus on ollut aina erinomainen. Tanssi voi olla yksilöharrastus siinä missä joukkuelajikin, mutta pallo- ja kiekkovaltaisessa Suomessa on vaikea saada innostettua suuria poikaryhmiä tanssiharrastuksen pariin, sillä edelleen on vahvoja ennakkoluuloja tanssia kohtaan poikien harrastuksena. Miesopettajat ja mediassa näkyvät mieskatutanssijat varmasti edistävät katutanssien suosiota poikien ja miesten keskuudessa. Laji sopii erinomaisesti miehille.

4 HIP HOP- JA KATUTANSSITAPAHTUMAT

Suomessa järjestetään paljon hip hop ja katutanssikilpailuja ja -tapahtumia. Tarjonta on kasvanut vuosien saatossa. Tanssipiirit ovat Suomessa pienet, mutta tämän kokoisessa maassa ei voi muuta odottaakaan. Tanssijoiden taso nousee vuosi vuodelta kilpailuissa, ja suomalaiset tanssijat pärjäävät hyvin myös maailmalla.

Hip hopissa on kilpailtu lähes aina paremmuudesta. Suomessa ensimmäinen tanssikoulujen oppilaille suunnattu virallinen kilpailu oli luultavasti FDO:n eli Finnish Dance Organizationin järjestämät hip hopin SM-kilpailut vuonna 2001 Oulussa. Hip hop on alun alkaen ollut **battle**laji, eli kilpailu on ollut aina iso osa hip hopia. Omien kykyjen näyttäminen ja itsensä ylittäminen on lajissa tärkeää. Battle on kilpailu perinteisin muoto, jossa tanssijat tanssivat esimerkiksi kaksi **runia** vuorotellen ja ottavat mittaa toisistaan. Runien päätteeksi tuomaristo valitsee suosikkinsa osoittamalla tanssijaa tai tasapelin sattuessa muodostamalla X-kirjaimen käsillään. FDO:ssa kilpasuoritukset pisteytetään karsinnoissa rasteilla ja jatkoon pääsijät finaalissa pistelaskumenetelmällä (FDO). Myöhemmin FDO on järjestänyt myös Battle SM:it, joissa kilpaillaan perinteiseen tyyliin runeilla.

Suomen suurin katutanssikilpailu on Streetin SM-kilpailut (FDO), joka on kasvanut vuosi vuodelta ja saavuttanut lähes 800 osallistujaa viime vuosien aikana. Finnish Dance Organizationin järjestämä kilpailu pidettiin tänä vuonna 14. kerran. Suomessa kilpailtiin showtanssissa ja katutanssissa aikaisemmin samassa sarjassa. Ensimmäisen kerran hip hop oli omana lajinaan Oulussa 2001, jolloin kilpailtiin soolo sekä muodostelma -sarjoissa. Seuraavana vuonna Jyväskylässä oli myös duo- ja pienryhmäsarjat. Kilpailut saivat paljon huomiota ja myös tanssijat innostuivat lisää uudesta lajista. FDO:n kilpailujen säännöt tulevat katto-organisaatiolta IDO:lta eli International Dance Organizationilta. Kilpailut pidetään suurissa urheiluhalleissa, sillä tapahtuma on kasvava. Vuonna 2013 järjestettiin myös ensimmäistä kertaa kahdet esikarsinnat SM-kilpailuihin, jotta päätapahtuman tasoa saatiin nostettua ja kisapäiviä lyhennettyä.

Arvostelu kilpailuissa on äärimmäisen hankalaa, sillä toisin kuin urheilusuorituksissa, ei tanssissa ole määrättyjä liikkeitä, joita pisteytetään, eikä nopeus ole paremmuuden merkki. Tuomareilla on suhteellisen vapaat kädet arvioida tanssia ja painottaa sitä, minkä kokevat itselleen tärkeimmäksi osaksi tanssia, mutta huomioitavia asioita on paljon: tanssijan tyyli, tekniikka, puhtaus, mielenkiin-

toisuus, tanssiminen rytmiin, yllättävyys, ulkoasu ja niin edelleen. Näissä kisoissa tanssijan täytyy antaa 110 % itsestään, että erottuu muista.

Streetin SM-kilpailut antavat tulokkaille ehkä hieman vääristyneen kuvan siitä, mistä autenttiossa hip hopissa on kyse, sillä sooloja lukuun ottamatta tapahtumassa nähdään pääasiassa koreografioita eikä freestyle tanssia, jota hip hop alun alkaen on ollut. Kilpailuissa toimii koreografeina Suomen suurimpia tanssinimiä. Tapahtuma toimii lapsille ja nuorille hyvänä mahdollisuutena verkostoitua muiden tanssijoiden kanssa, sekä he pääsevät näkemään, mitä muissa kaupungeissa tehdään lajin eteen. Kilpailussa tutustutaan toisiin tanssijoihin, saadaan lisää tietoa lajeista, inspiroidutaan ja luodaan kontakteja sekä ennen kaikkea pidetään hauskaa. Myös FDO on ottanut Suomessa ison harppauksen eteenpäin järjestämällä Battle SM -nimisen tapahtuman, jossa kilpaillaan katutanssilajeissa omilla sarjoissaan hip hop, house, popping ja locking 1 vs 1 sekä hip hop 2 vs 2.

Street SM ei ole ainoa katutanssitapahtuma Suomessa. Tällä hetkellä useissa kaupungeissa järjestetään erilaisia katutanssitapahtumia. Suurin osa tapahtumista on Helsingissä. Useissa näistä tapahtumista tavoitellaan hip hopin autenttista tunnelmaa, hyvää flowta. Mukana on dj:t ympäri Suomen soittamassa vain tanssijoille, ja kilpailut käydään battleina, kuten katutanssiin kuuluu. Sekä streetin SM-kilpailuissa että muissa tapahtumissa on alusta asti ollut mukana paljon vierailevia tuomareita ympäri maailman nostamassa kilpailujen tasoa ja tunnelmaa. Vierailevat tuomarit pitävät myös yleensä tapahtuman yhteydessä **workshoppeja** eli tanssikursseja, jonne pääsevät osallistumaan kaikki halukkaat. Tärkeitä Suomessa järjestettäviä tanssitapahtumia ovat seuraavat:

- JJ Baltic Sessions
- SOTY – Battle of the Year
- Nordic Moves
- Urban Apa
- Vaasa Dance Challenge
- Nordic Soul Festival
- Dance Action
- Pyörre tanssitapahtuma
- Joensuu Get Down
- Payback Jam Jyväskylä

Flow Mo Sounds
Oulun katutanssit
Break-tapahtumat.

5 SUOMALAISET TEKIJÄT

Hip hopin kummisedän tittelin Suomessa on saanut Charles Salter. Hän toi 1980-luvulla ensimmäisenä uusia rytmejä ja tekniikkaa Helsinkiin. Ensimmäisten joukossa olivat myös Russel Adamson ja Ambra Succi. 1990-luvulla muun muassa heidän oppilaistaan kehittyi uusia katutanssien sanansaattajia ympäri Suomea: Sara Hirn, Maria Serena Järvinen, Topi Tateishi, Taija Hinkkanen, Sathis Hethihantri ja Teemu Tuohimaa. (Facebook-julkaisu 2013, viitattu 20.5.2014).

Maria Serena Järvinen yhdessä Tarina Mavrakiksen kanssa aiheuttivat paljon huomiota vuoden 2001 discotanssin SM-kilpailuissa osallistuessaan aikuisten discoduo-sarjaan rennoissa punaisissa vaatteissa ja tanssiessaan täysin erilaista tyyliä kuin muut kilpailijat. Järvinen mainitsi tapahtumassa, että hip hopille täytyy saada oma kilpailusarja. (Discotanssin SM-kilpailut 2001, viitattu 20.5.2014). Samana vuonna kilpailtiin jo hip hopissa omana lajinaan. Vuonna 2002 kiinnostus hip hopiin kasvoi räjähdysmäisesti. Järvinen ja Mavrakis perustivat tuolloin katutanssiryhmä S Crewn, joka voitti SM-kultaa aivan uudella muodostelmalla. Ryhmän veto SM-kilpailuissa innosti monia kehittämään lajia eteenpäin. Muutaman vuoden sisällä isoja joukkueita löytyikin Helsingin lisäksi myös Jyväskylästä, Oulusta, Rovaniemeltä, Tampereelta ja Vaasasta.

Vaasassa kiitos kuuluu Ida Jousmäelle ja hänen pitkälle panostukselle Vaasalaiseen hip hoppiin ja tanssiin yleensäkin. Jousmäki perusti Vaasaan tanssikoulu Kipinän yhdessä Jenna Koivuran kanssa vuonna 2009, ja hänen oppilaansa ovat vuosi toisensa jälkeen menestyneet loistavasti Suomen kilpailuissa tuoden aina jotain uutta ja tuoretta näyttille.

Oulu on ollut jo pitkään mukana break-skenessä. Suomen vanhin edelleen toimiva crew, Sonic Skool, on lähtöisin Oulusta. Teemu Tuohimaa ja Paula Puumalainen ovat pitäneet yllä Pohjois-Suomen katutanssia jo vuosien ajan. 2000-luvulla oululaisesta Lasse Hyttisestä tuli yksi Suomen tunnetuimpia hip hop-koreografeja. Hän toi kilpailuihin toinen toistaan kovempia muodostelmia, pienryhmiä ja **showcaseja**. Hänen luotsaamansa ryhmä Natural Hype näytti hip hopin suuntaa useana vuonna 2000-luvulla. Ryhmässä tanssivat Hyttisen lisäksi Niko Haikala, Taru Miettinen, Julian Owusu, Hanna Appel, Sanna Nazimov ja Aksu Lukkarila, myöhemmin myös rovaniemeläinen Heikki Halttu. (Facebook-julkaisu 2015, viitattu 20.5.2014).

Jyväskylässä ja muuallakin Suomessa 1980-luvun lopulta lähtien vaikuttanut Mikko Ahlgren toi omaa tyyliään vahvasti esiin tapahtumissa ja yksi hänen oppilaistaan on Suomen parhaimpia tanssijoita/koreografeja tälläkin hetkellä: Sanaz Hassani. Hassani on monilahjakuus eri tanssilajeissa ja hänen tyyliinsä tunnetaan ympäri Suomen. (Facebook-julkaisu 2015, viitattu 20.5.2014).

Topi Tateishi on mielestäni yksi tänä päivänä eniten katutansseihin vaikuttavista tanssijoista ja tanssinopettajista Suomessa. Hänellä on uusia näkökulmia sekä uskallusta kokeilla uutta ja sekoittaa eri lajeja. Tateishi toimii tanssinopettajana ja esiintyjänä sekä järjestää erilaisia katutanssitapahtumia Suomessa.

Suomessa vaikuttaa tällä hetkellä useita eri katutanssiryhmiä. Osassa kokoonpano on vaihtunut vuosien varrella, toiset ovat pysyneet alusta asti samana. Katutanssiryhmissä on yleensä aina eri lajien osaajia. Viime vuosina kilpailuissa ja katselmuksissa on näkynyt paljon valovoimaisia ryhmiä. Pääkaupunkiseudulla vaikuttavia katutanssiryhmiä ovat muun muassa Cleva Crew, Will Funk For Food, Fe'Fellas, Still Going Wrong Crew, Mental Kollektiv, Rascalz ja New Style Busters. Muualla Suomessa on itsenäisiä katutanssiryhmiä sekä tanssikoulujen alla toimivia ryhmiä.

6 KATUTANSSI MEDIASSA

Suuren kansan tietoisuuteen eri katutanssit ovat tulleet vahvasti television ja elokuvien kautta. Katutanssielokuva *Beat Street* oli myös monelle suomalaiselle se kipinän lähde, joka ohjasi kohti uutta harrastusta ja elämäntapaa. (Isomursu & Tuittu 2005, 22.) Nykyään katutansseihin törmää useissa mainoksissa, oli kyseessä auto, karkki tai uusi lomakohde. Suomessa on viime vuosina tuotettu tanssiohjelmia, joissa katutanssit ovat olleet vahvasti näkyvillä. Nelosella on tehty kaksi kautta *DANCE!:*a (Tanssi jos osaat!), ja TV2 näytti yhden kauden *Suomen Pakko Tanssia* – formaattia. Vuonna 2015 televisiossa on nähty katutansseja *Voitolla Yöhön* -ohjelmassa. Nämä ohjelmat ovat tuoneet paljon arvostusta tanssille ja innostaneet myös monia aloittamaan harrastuksen.

Katutansseja nähdään muun muassa musiikkikanavien musiikkivideoilla. Hip hopia tanssitaan myös pop-kappaleiden videoilla. Katutanssit mielletään tuoreeksi ja haastavaksi lajiksi. Kritiikkiä synnyttää videoilla kaupallisuus, joka näkyy esimerkiksi tanssijoiden vaatteissa. Katutansseja tanssitaan pienen pienissä asuissa, ja tanssiliikkeistä on myös tehty kaupallisempia. Useissa eri viihdekeskusteluohjelmissa näkyy vierailmassa suomalaisia katutanssijoita. Suomessa televisiossa on nähty tanssijoita *Putouksessa*, *Totuuden torvissa*, *Mariassa* ja *Euroviisuissa*. Ohjelmat antavat katutansseista hyvän kuvan, ja toistaiseksi katutansseja on nähty paljon viihdeohjelmissa, joihin lajin näyttävyyden sopii. Koska katutansseja on vaikea määritellä taiteeksi tai urheiluksi, monet tanssin tekijät jäävät usein taiteilijoiden ja urheilijoiden varjoon. Suomessa on paljon maailmalla menestyneitä tanssitaiteilijoita ja ryhmiä, joita ei ole nähty uutisissa tai esimerkiksi Linnan juhlissa, vaikka ne ovat tuoneet Suomelle hyvin paljon mainetta tanssimaailmassa. Tanssin voimaa tuodaan jatkuvasti vahvemmin mediassa esille, mutta kun kyse on katutansseista, alkupe-
räinen ajatus on ollut tanssissa kadulla, ei mediassa. Katutanssit ovat hiljalleen siirtyneet kansallisteattereihin ja suurille näyttämöille. Lehdissä tanssista kirjoitetaan pääasiassa artikkeleita, jotka liittyvät uusiin harrastuksiin ja niissä kannustetaan aloittamaan uusi urbaani tanssimuoto, joka saattaa olla esimerkiksi jokin katutanssin alalaji. Mutta itse tanssista, sen historiasta ja tekijöistä ei ole paljoa kirjoitettu. Katutanssiperinne on levinnyt kertomuksina tanssijoilta toisille, ja tarinoista löytyy useita eri versioita. Päivälehdet noteeraavat välillä pienillä jutuilla paikallisia tanssijoita tai tanssitapahtumista kulttuurisivuillaan.

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää, miten katutanssien ja erityisesti hip hopin opetus on lisääntynyt Suomen tanssikouluissa. Työssä tarkastelin myös sitä, miten hip hopin opetus sekä lajiin liittyvä kulttuuri ovat muuttuneet Suomessa vuosien varrella.

Tutkimukseni avulla halusin myös selkeyttää omaa käsitystäni hip hopista ja lajin opetukseen liittyvästä ristiriidasta.

Hip hoppiin ja katutansseihin liittyvää kulturellia tietoisuutta voitaisiin lisätä kouluttamalla tanssinopettajia lajien historiasta tanssikouluissa. Katutanssinopettajien tulisi käydä kursseilla, paikallisissa ja kansainvälisissä tapahtumissa sekä opiskella oman lajin historiaa, jotta he pystyvät jakamaan tietoa eteenpäin omille oppilailleen.

Tutkimuksen perusteella ilmeni, että Suomen katutanssi ja hip hop -skene on ollut vahva 1980-luvun lopulla tapahtunutta hetkellistä lähinnä breikkiä koskevaa hiipumista lukuun ottamatta. Suomi on pieni maa, ja katutanssit ovat menneet eteenpäin maailman mittakaavassa melko pienen joukon turvin. Media on kannatellut katutansseja ja lisännyt lajien tietoisuutta nuorten keskuudessa.

Suomessa löytyy lähes kaikilta suuremmilta paikkakunnilta hip hop-tanssin opetusta, joten tanssin aloittaminen on helppoa. Nykyään internet tarjoaa myös lukuisia opetusvideoita, joten käytännössä hip hopia voi opiskella myös itsenäisesti, ja näin useat tanssijat tekevät. Hip hopissa ei ole mitään rajoja, miten asioita pitäisi tehdä, mitä saa ja mitä ei saa tehdä. Tämä on lajin hienous, ja se antaa mahdollisuuden kenelle tahansa taustasta, sukupuolesta tai iästä riippumatta olla osallisen hip hop-skeneä. Hip hop yhdistää lapsia, nuoria ja aikuisia. Tanssi tuo yhteen erilaisia ihmisiä, jotka jakavat saman intohimon. Tanssikoulujen ja opistojen opettajien tulee panostaa pätevään opetukseen katutanssilajeissa ja kannustaa kiinnostuneita etsimään lisää tietoa lajista ja sen historiasta.

LÄHTEET

Facebook-julkaisu 2013. Finnish Underground Dance Community. Viitattu 20.5.2014, <https://www.facebook.com/groups/182984241768584/?fref=ts> – Finnish Underground Dance Community.

Isomursu, A. & Tuittu, N. 2005. Breikkaus on mun elämäntapa. Helsinki: Maahenki.

Hip Hop Unite 2012. Viitattu 15.10.2015, www.hiphopunite.com

History of Hip Hop Dance 2015. Viitattu 18.10.2015, <http://www.dancelessons.net/dancehistory/HistoryofHipHopDance.html>

Jansson, P. 2014. Siéva – Näin syntyy suomalainen tanssilaji. 2014. Viitattu 17.10.2015, <http://www.city.fi/kulttuuri/sieva+nain+syntyy+suomalainen+tanssilaji/7900>

Jansson, P. 2013. Breakdancen tarina: suomalaiset veivät breikkauksen takaisin juurilleen. Viitattu 18.10.2015, <http://www.city.fi/kulttuuri/breakdancen+tarina+suomalaiset+veivat+breikkauksen+takaisin+juurilleen/7619>

Mitchell, T. 1998. Australian hip hop as a "glocal" subculture. Viitattu 15.10.2015, <http://snarl.org/youth/tonym2.pdf>

Opettajaesittelyt 2015. Viitattu 13.11.2015, <https://www.saiffa.fi/fi/opettajat/opettajaesittelyt>

The Paley Center for Media 2015. The Def Jam Generation: The Emergence of Hip Hop. Viitattu 18.10.2015, <http://www.paleycenter.org/the-emergence-of-hip-hop/>

Discotanssin SM-kilpailut. 2001. Järjestetty Malmitalolla Helsingissä 22.3.2001. (Olin paikalla).

KYSELY KOSKIEN KATUTANSSIEN OPETUSTA

Huhtikuu 2015

Historia

1. Tanssikoulun/studion nimi?
2. Milloin tanssikoulunne alkoi tarjota ensimmäisen kerran katutanssi/hip hop tunteja? (vuosi)
3. Kuka/ketkä olivat ensimmäisiä katutanssilajien opettajia?
4. Millä nimellä tanssitunnit olivat lukujärjestyksessä?
5. Montako tuntia viikossa katutansseja oli tarjolla? (ensimmäisinä vuosina)
6. Oliko tunteja vain tietylle ikäluokalle vai kaikille lapsista aikuisiin?

Nykyhetki

1. Montako katutanssi/hip hop -tuntia teillä on tällä hetkellä lukujärjestyksessä?
2. Montako katutanssi/hip hop -opettajaa teillä opettaa vakituisesti?
3. Millä nimellä/nimillä tunnit ovat lukujärjestyksessä?
4. Miten tunnit on jaoteltu ikäluokan ja taitotason mukaan?
5. Tuntuuko että katutansseille olisi tällä hetkellä enemmänkin kysyntää?
6. Mitä muutoksia koette vuosien aikana tapahtuneen katutanssien/hip hopin rintamalla tanssikoulun puolesta?

KYSELY TANSSIJOILLE/TANSSINOPETTAJILLE SUOMESSA

Maaliskuu 2015 / Anna Kuulusa / Oulun seudun ammattikorkeakoulu

1. Nimi ja ikä?
2. Koska aloitit tanssimisen, missä kävit ensimmäisellä tanssitunnillasi ja miksi innostuit tanssiharrastuksesta?
3. Mistä kiinnostus nimenomaan katutansseihin lähti? Entä hip hop kulttuuriin? Kumpi löytyi ensin?
4. Mitä teet tanssin parissa tällä hetkellä ja missä päin Suomea (treenaus ja/tai opetus) tai ulkomailla?
5. Miksi opetat? (jos opetat)
6. Mikä on mielestäsi tärkeää lasten/nuorten/aikuisten opettamisessa?
7. Katutanssilajeja opettavilla tulee olla tietoa lajin historiasta, jotta hän itse ymmärtää sitä ja voi siirtää tietoa eteenpäin. Mitä muita ominaisuuksia katutanssiopettajalla tulisi olla?
 - kisameriittejä
 - battlekokemusta
 - matkustelua
 - pedagogisia opintoja
8. Mitä mieltä olet Suomen katutanssijoiden ja opettajien tasosta?
9. Miten sitä voisi kehittää ja mihin suuntaan tulisi viedä?

10. Pitäisikö katutanssilajeja "varjella" ja suunnata vain tietyille kohderyhmälle, vai voiko kuka tahansa harrastaa?

11. Kaikkien lajien (etenkin katutanssien) harrastajat ovat nykypäivänä laajentaneet reilusti omaa osaamistaan eri tanssilajeilla (nykytanssi, baletti, lattarit..ym) Laajentaako ja parantaako tämä katutanssien kehitystä vai viekö se pohjaa "aidolta" katutanssilta?

Nimeni saa mainita vastauksien yhteydessä opinnäytetyössä: Kyllä / Ei

LIITTEET

LIITE 3

HIP HOPPIA TAI MUITA KATUTANSSEJA TARJOAVAT TANSSIKOULUT, OPISTOT JA STUDIOIT SUOMESSA (www.fdo.fi)

ENONTEKIÖ

Revontuli-Opisto

<http://www.revontuliopisto.fi>

ESPOO

Footlight

<http://www.tanssikeskusfootlight.fi>

Helsingin Tanssiopisto

<https://www.helsingintanssiopisto.fi>

StepUp School

<http://www.stepupschool.fi>

Style Dance Industry

<http://www.styledanceindustry.com>

Tanssikoulu DCA

<http://www.tanssikouludca.fi>

FORSSA

Tanssikoulu 1st Step

<http://www.tanssikoulu1step.fi>

HAAPAVESI

Jokihelmen Opisto

<http://www.jokihelmenopisto.fi>

HAARLA

Tanssistudio Point

<http://www.tanssistudiopoint.fi>

HANKO

Baletti- ja liikuntakoulu Hannele Soulasmaa

<http://www.balikosoulasmaa.com>

HAUKIPUDAS

Oulu-opisto

<http://www.ouka.fi/oulu/oulu-opisto>

HELSINKI

Dance.fi

<http://www.dance.fi>

Footlight

<http://www.tanssikeskusfootlight.fi>

Helsingin kaupunki - Nuorisoasiainkeskus / Dance Action

<http://www.hel.fi/hki/nk/fi/Nuorisotilat/Nuorisotalojen+yhteystiedot/Pasilan+nuorisotalo/Tanssitoiminta>

Helsingin Tanssiopisto

<https://www.helsingintanssiopisto.fi>

Itä-Helsingin Musiikkiopiston tanssiosasto

<http://www.ihmo.fi/tanssiosasto>

Saiffa (Flow Mo Dance School)

<https://www.saiffa.fi>

StepUp School

<http://www.stepupschool.fi>

Tamara Rasmussen Opisto

<http://www.tanssi.com>

Tanssikoulu Baila Baila

<http://www.bailabaila.fi>

Tanssikoulu DCA

<http://www.tanssikouludca.fi>

Tanssikoulu Salsa de Cuba

<http://www.salsadecuba.fi>

Tanssikoulu Tanssin Maailma Ketonen

<http://www.tanssinmaailmaketonen.fi>

HYVINKÄÄ

Tanssistudio Dance Art

<http://www.danceart.fi>

HÄMEENKYRÖ

Tanssikoulu Dance Actions

<http://www.danceactions.fi>

ILMAJOKI

Ilmajoki-opisto

<http://www.ilmajoki.fi/?id=359>

IMATRA

Imatran työväenopisto

<http://www.ito.fi>

Tanssistudio Jami

<http://www.tanssistudiojami.fi>

JOENSUU

Cat People Showtanssijat

<http://www.catpeopleshowtanssijat.fi>

Joensuun tanssiopisto

<http://www.joensuuntanssiopisto.com>

JYVÄSKYLÄ

Cooma Dance Academy

<http://www.cooma.fi>

Jyväskylän ammattiopisto

<http://www.jao.fi/?Deptid=19033>

Jyväskylän Tanssiopisto

<http://www.jyvaskylantanssiopisto.org>

Jyväskylän Artmuscenter Oy

<http://www.artmus.fi>

JÄRVENPÄÄ

Keski-Uudenmaan Tanssiopisto KETO

<http://www.keto.fi>

Tanssikoulu Flow

<http://www.tanssikouluflow.fi>

KAARINA

Musiikkiopisto Arkipelag / Tanssiosasto

<http://www.arkipelagmusik.fi>

KAJAANI

Kajaanin Tanssi

<http://www.kajaanidance.fi>

KANGASALA

Tampereen Balettiopisto

<http://www.tampereenbalettiopisto.com>

Valkeakoski-Opisto / Baletti- ja liikuntakoulu

http://www.valkeakoski.fi/portal/suomi/opetus_ja_koulutus/valkeakoski-opisto

KARHULA

Tanssikoulu Mikko ja Katri Vikman

<http://www.tanssikoulu.fi>

KAUNIAINEN

Helsingin Tanssiopisto

<https://www.helsingintanssiopisto.fi>

Move Dance Center

<http://www.movesdance.com>

KERAVA

Keravan Tanssiopisto

<http://www.keravantanssiopisto.fi>

KEURUU

Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto

http://www.keuruu.fi/opiskelijat_ja_koulutus/musiikkiopisto.html

KIRKKONUMMI

Kirkkonummen tanssiyhdistys ry

<http://www.kirkkonummentanssiyhdistys.fi>

KLAUKKALA

Nurmijärven Tanssiopisto

<http://www.nto.fi>

KONNEVESI

Koskelan Tanssi

<http://koskelanasetlementti.net/?q=Koskelan+Tanssi&id=18&lang=fi>

KUOPIO

Kuopion Tanssistudio

<http://www.kuopiontanssistudio.com>

KUUSAMO

Kuusamon Kansalaisopisto

<http://www.kuusamo-opisto.fi/fi/kansalaisopisto>

LAHTI

Hot Club Liikuntakoulu

<http://www.hotclub.fi>

Lahden Tanssiopisto

<http://www.lahdentanssiopisto.com>

Möysän Nuorisoseura ry

<http://www.tonttila-sali.com>

LAPPEENRANTA

Lappeenrannan tanssiopisto

<http://www.lprto.fi>

LAUKAA

Laukaan kansalaisopisto

<http://www.laukaa.fi/kansalaisopisto>

LEMPÄÄLÄ

Pirkanmaan Tanssiopisto Elina Berg

<http://www.pirkanmaantanssiopisto.fi>

LIMINKA

Limingan seudun musiikkiopisto

http://www.liminka.fi/sivu/fi/asukkaalle/limingan_seudun_musiikkiopisto

LOHJA

Tanssikoulu Un Dos Tres

<http://www.undostres.fi>

LOIMAA

Studio Flow & Go

<http://www.studioflowgo.fi>

MIKKELI

Etelä-Savon Tanssiopisto

<http://www.etelasavontanssiopisto.fi>

NOKIA

Nokian Tanssiasema

<http://www.nokiantanssiasema.fi>

NUMMELA

Tanssi & Taide Studio

<http://www.tanssistudio.com>

NURMES

Tanssi Studio Sun Show

<http://www.metakka.com/sunshow>

OULU

Cross Move Company

<https://www.crossmovecompany.fi>

Oulun taidekoulu

<http://www.ouka.fi/oulu/oulu-taidekoulu>

Tanssikeskus Citydance

<http://www.citydance.fi>

PORI

Sun Tanssistudio

<http://suntanssi.fi>

Tanssikoulu Liisa Nojonen

<http://www.liisanojonen.com>

Tanssikoulu Tiina Ja Heimo

<http://tiinasantavuo.com/tanssinopetustyopajat/>

PORVOO

Porvoon Tanssiopisto

<http://www.porvoontanssiopisto.fi>

Taidetehtaan Tanssikoulu

<http://www.taidetehtaantanssikoulu.fi>

RAAHE

Raahen Rytmikkäät

<http://raahenrytmikkaat.fi>

SAVONLINNA

Savonlinnan musiikkiopisto

<http://www.sln-musiikkiopisto.fi/tanssi>

SEINÄJOKI

Miloff Tanssiopisto

<http://www.milofftanssiopisto.com>

TAMPERE

Ahjola

<http://www.ahjola.fi>

Baletti- ja tanssistudio Teija Suova

<http://www.balettijatanssistudiotejasuova.com>

Hip Hop House

<http://www.hiphophouse.fi>

Studio Move

<http://www.studiomove.net>

Tanssikoulu Razzmatazz

<http://www.razzmatazz.fi>

Virva Kabanov-koulu

<http://www.tanssitehdas.fi>

TURKU

Dance Studio Funky

<http://studiofunky.fi>

Jazztanssikoulu Mona Koivunen

<http://www.monakoivunen.fi>

Taina Kovalainen Tanssikoulu

<http://www.tainakovalainen.com>

Tanssikoulu Tanssiimi

<http://www.tanssiimi.com>

Tanssikoulu Tanssitupa / 2paDance

<http://www.tanssitupa.net>

VAASA

Vaasan tanssikoulu Kipinä

<http://www.tanssikipina.fi>

Vaasan Vasamattaret

<http://www.vaasanvasamattaret.fi>

VAMMALA

Sastamalan Opisto / Tanssikoulu

http://www.sastamalanopisto.fi/sastamalan_opisto

VANTAA

Vantaan Tanssiopisto

<http://www.vantaantanssiopisto.fi>

Vantaan voimisteluseura ry

<http://www.vantaanvoimisteluseura.fi>